Lietas arhīva Nr. C-03406-24/78
ECLI:LV:RPT:2024:0321.C771262023.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2024. gada 21. martā

Rīgas pilsētas tiesa
tiesnese Agnese Zemmere
rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS „BALTA" pilnvarotā pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija" vienkāršotas procedūras prasībā par naudas piedziņu pret AS "/nosaukums/".

Aprakstošā daļa

[1] 2023. gada 29. jūnijā AAS „BALTA" (turpmāk – prasītājs) pilnvarotais pārstāvis SIA "Julianus Inkasso Latvija" cēlis tiesā vienkāršotas procedūras prasību par naudas piedziņu pret AS "/nosaukums/" (turpmāk – atbildētājs).

Prasībā norādīti tālāk minētie apstākļi:

[1.1] prasības priekšmets – zaudējumu piedziņa, ko veido prasītāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 1 785,81 *euro*.

Starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr.779915980, uz kuras pamata apdrošināts dzīvoklis /adrese/ (turpmāk – Objekts), līguma darbības periods no 06.10.2022. – 05.10.2023.

Polises darbības laikā Objekts ticis appludināts, par ko dzīvojamās mājas apsaimniekotājs AS "/nosaukums/" sastādījis aktu, norādot, ka karstā ūdens stāvvadam konstatēts bojājums, kas veicināja mitruma noplūdi, iespējami mitruma notecējumi un piesātinājumi vannas istabas sienas otrā pusē (stāvvadu komunikāciju pusē). Norādīts, ka iespējami citu vizuāli neredzami defekti. Konstatēti bojājumi, kas radušies santehniķiem un namdariem veicot sienas un griestu atvērumus, lai nodrošinātu piekļuvi kopīpašumā esošiem komunikāciju stāvvadiem.

Eksperts sastādījis tāmi, kurā tiešās būvdarbu izmaksas aprēķinātas 1855,81 EUR apmērā.

Pamatojoties uz apdrošināšanas līgumu un tāmi, un ņemot vērā līgumā noteikto pašrisku, prasītājs izmaksājis cietušajam apdrošināšanas atlīdzību 1785,81EUR.

Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu, apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība.

Prasības pieteikumā norādīts, ka dzīvojamo māju /adrese/, pārvalda atbildētājs.

Prasītājs norādījis, ka viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība.

Prasības pieteikumā Prasītāja pārstāvis atsaucies uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 09.11.2016. spriedumu lietā SKC-264/2016 un tajā paustajiem secinājumiem attiecībā uz avārija situācijas dzīvojamā mājā novēršanu.

Prasītāja pārstāvis norādījis, ka saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", atbildētājam bija pienākums apsekot visas pārvaldāmās mājas inženierkomunikācijas, savukārt pierādījumi tam, kas tas ticis darīt nav iesniegti. Atbildētājam esot arī pienākums veikt kārtējo remontu un nepieļaut avārijas situāciju, kas var apdraudēt personu dzīvību, veselību, īpašumu.

Prasītāja pārstāvis prasības pieteikumā atsaucies uz Ministru Kabineta noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 17.punktu, kas nosaka ārpuskārtas veikšanas pamatu, 21.punktu, kas regulē par ārpuskārtas remontu iztērēto naudas līdzekļu atgūšanu, kā arī 15.punktu, kas regulē uzturēšanas darbu plāna un pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanas kārtību.

Prasības pieteikumā izdarīts secinājums, ka izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs ir veicis augstāk minētajos normatīvajos aktos noteiktās darbības un atbildētāja bezdarbības dēļ nodarīti zaudējumi apdrošinātajam dzīvoklim.

Prasītāja pārstāvis atsaucies uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 16.10.2019. spriedumu lietā SKC-248/2019 par to, ka pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas komunikāciju bojājumu rezultātā radīto kaitējumu var atbrīvot, ja ir ievērota likumā un līgumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā un atbildētājs ūdens noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu.

Prasītājs norādījis, ka avārijai nav nejaušs raksturs un komunikāciju, kurā radies bojājums, apkope ir atbildētāja atbildības robežās.

Prasītājam panākt vienošanos par zaudējumu atlīdzināšanu ar atbildētāju nav izdevies.

Prasītāja pārstāvis norādījis, ka parādsaistību summa ieskaitāma SIA "Julianus Inkasso Latvija" norēķinu kontā Nr. LV61 HABA 0551 0088 6879 3, AS „Swedbank".

Pamatojoties uz Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 45.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. līdz 6.pantu, prasītāja pārstāvis lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus 1 785,81 EUR un tiesas izdevumus – valsts nodevu 267,87 EUR, nosakot prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no galvenā parāda.

[2] Atbildētājs 11.08.2023. iesniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumus par prasību, norādot, ka prasību neatzīst.

Paskaidrojumos atbildētāja pārstāvis norādījis, ka prasītāja pārstāvis nav norādījis konkrētu ūdens noplūdes datumu.

Prasītāja pārstāvis paskaidrojis, ka atbildētājs savu prasību balsta uz atbildētāja darbinieku 22.03.2023. sagatavotu aktu par Objekta apsekošanu, kurā norādīti fiksētie bojājumi. Aktā arī norādīt, ka Objektā stāvvadu šahtas ir aizbūvētas un šī iemesla dēļ stāvvadu tehniskais stāvoklis vizuāli nav kontrolējams.

Atbildētājs paskaidrojis, ka kopīpašuma komunikācijām Objektā nav brīvas piekļuves, tās atbildētāja darbiniekiem nav pieejamas, prasītāja

pārstāvis nav iesniedzis pierādījumus par pretējo.

Atbildētājs paskaidrojis, ka Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 13.punkts nosaka, ka divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuāla apskate ūdensapgādes sistēmai. Aizbūvētās šahtās esošas komunikācijas nevar vizuāli pārbaudīt.

Konkrētajā gadījumā konstatēti bojājumi, kuru cēlonis ir karstā ūdens stāvvada bojājumi aiz sienas. Sienā nav izbūvētas lūkas komunikāciju apskatei un piekļuvei. Lai būtu iespējams konstatēt bojājuma vietu un novērst bojājumu, atbildētāja darbiniekiem bija nepieciešams demontēt sienas daļu, izgriežot tajā vairākus caurumus. Atsevišķa īpašuma (dzīvokļa) pārvaldīšana gulstas uz dzīvokļa īpašnieku.

Dzīvojamās mājas kopīpašnieki nav devuši uzdevumu un noteikuši kārtību, kādā pārvaldniekam veikt kopīpašumā esošo, bet viņu atsevišķā īpašumā esošo iebūvēto komunikāciju pārbaudi.

Atbildētāja pārstāvis norādījis, ka nav konstatējami visu zaudējumu atlīdzināšanas prasības priekšnoteikumi, nav pierādījumu atbildētāja vainai par to, ka iestājies apdrošināšanas gadījums, nav pierādīta atbildētāja prettiesiska vainojama rīcība.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu tiesa vienkāršotas procedūras prasību izskata rakstveida procesā. Atbildētāja paskaidrojumos par prasību norādītais, ka tas vēlās civillietas izskatīšanu tiesas sēdē mutvārdu procesā, nav pamatots, un tiesa neatzīt par nepieciešamu civillietu skatīt mutvārdu procesā tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta 2^{1} daļā noteikts, ka [..]. Tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta 2^{3} daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa atzīst, ka civillietā sastādāms spriedums atbilstoši likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, jo atbildētājs prasību neatzīst.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus un pamatojumu, atbildētāja rakstveida paskaidrojumus kopsakarībā ar lietas materiālos iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, atzīst, ka **prasība ir noraidāms.**

[4.1] Lietas materiālos atrodas fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr.779915980, kurā norādīts apdrošinājuma ņēmējs – /pers. C/, līguma darbības termiņš no 06.10.2022. – 05.10.2023., apdrošinātais objekts – dzīvoklis /adrese/ (Objekts), apdrošinātais risks – pēkšņs un neparedzēts fiziskas bojājuma vai zuduma gadījums, Objekta apdrošinājuma summa 108 080 *euro*, paša risks attiecināmībā uz dzīvokli – 70 *euro.*

[4.2] Lietas materiālos atrodas 02.04.2023. atlīdzības pieteikums, kurā apdrošinājuma ņēmējs ziņojis par apdrošināšanas gadījumu, proti, par to, ka aiz vannas istabas sienas tika dzirdēta intensīva ūdens pilēšana, tikuši izsaukti santehniķi. Lai piekļūtu ūdens noplūdes vietai, nācies atvērt vannas istabas sienu vairākās vietās, kā arī vannas istabas griestus. Tikusi bojāta vannas istabas griestu ventilācija, izgriezti divi griestu profili, lai izņemtu divus profilu posmus un varētu piekļūt bojājuma vietai.

[4.3] Lietas materiālos atrodas atbildētāja darbinieku 29.03.2023. sastādīts akts Nr.DZ03-CIVM-2023/51 par bojājumiem dzīvoklī. Aktā norādīts, ka 2023.gada 22.martā tika apsekots Dzīvoklis /adrese/, kur tika konstatēts:

santehniķu un namdaru radīti bojājumi vannas istabā, kas radušies veicot griestu un sienu atvērumus, lai nodrošinātu piekļuvi komunikāciju stāvvadiem. Karstā ūdens stāvvadam konstatēts bojājums, kas veicinājis mitruma noplūdi, iespējams mitruma notecējumu un piesātinājumu vannas istabas sienas otrā pusē (stāvvadu komunikāciju pusē). Aktā norādīts, ka iespējams ir izveidojušies citi neredzami defekti, ko nav iespējams vizuāli konstatēt. Kā cēlonis norādīts karstā ūdens stāvvada bojājums. Aktam pievienoti stāvvada bojājumu un sienu bojājumu attēli.

[4.4] Lietas materiālos atrodas eksperta /pers. E/ sastādīta un parakstīta tāme vannas istabas renovācijas darbiem Objektā. Tāme sastādīta sienas un griestu apdares atjaunošanai un ar šī remonta veikšanu saistīti papilddarbi. Objekta remontdarbiem tiešās izmaksas aprēķinātas 1855,81 EUR.

No prasības pieteikumā norādītā izriet, ka apdrošinātājs apstiprinājis telpu apdrošināšanas atlīdzības summu 1785,81 *euro,* kas izmaksāta apdrošinātajam.

[4.5] Lietas materiālos atrodas prasītāja pretenzija par zaudējumu atmaksu, un atbilde, kurā zaudējumu atmaksas pieprasījums noraidīts.

[5] Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja zaudējumus, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 1785,81 *euro* apmērā. Atlīdzības summu veido prasītāja aprēķinātā Objektam nodarīto zaudējumu novēršana, proti, remontdarbu, lai atjaunotu Objektu iepriekšējā stāvoklī kāds tas bija pirms ūdens noplūdes notikuma, vērtība, no tās atskaitot pašrisku.

[5.1] Tiesa konstatē, ka starp pusēm pastāv strīds par to – vai atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus, kas radušies apdrošinātajam dzīvoklim un izpaužas kā vannas istabas renovācijas darbi sienas un griestu apdares atjaunošanai un ar šī remonta veikšanu saistīti papilddarbi.

[5.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 190.panta otrajai daļai tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta, puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Savukārt, Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[5.3] Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamatums. Civillikuma 1771.pantā noteikts, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; [..]. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Savukārt, Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Kā atzīts tiesību teorijā, zaudējumu piedziņas prasības apmierināšanai nepieciešams konstatēt zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus – 1) personas prettiesiska darbība vai bezdarbība; 2) personas vaina; 3) zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs; 4) cēloņsakarība starp prettiesisko darbību un zaudējumiem. (*Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, 2000.g., 270.lpp.*)

[5.4] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs ir dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekotājs, un dzīvojamo māju pārvalda uz līguma ar dzīvojamās mājas īpašniekiem pamata.

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka pie zaudējumu nodarīšanas vainojams atbildētājs, jo kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājs nav rīkojies atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma, 2017. gada 11. jūlija Ministru Kabineta noteikumiem Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un

apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" un 2010. gada 28. septembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" un ir pieļāvis bezdarbību.

Atbildētāja prettiesiskas rīcības pierādīšanai prasītājs cita starpā iesniedzis atbildētāja darbinieku 29.03.2023. sastādīts akts Nr.DZ03-CIVM-2023/51 par bojājumiem dzīvoklī un aktam pievienotas fotofiksācijas.

[5.5] Atbildētājs cēlis iebildumus, ka nav saskatāma atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka vaina darbībās vai bezdarbībā, kas radījusi zaudējumus apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam. Lietā neesot pierādīts, ka atbildētājs būtu pieļāvis darbību vai bezdarbību, kas būtu par pamatu notikušajam karstā ūdens stāvvada bojājumam kopīpašumā esošā komunikācijā aizvērtā šahtā (aiz sienas) dzīvoklī Nr./numurs/. Atbildētājs paskaidrojis, ka vannas istabas sienā/griestos komunikāciju pusē nav izbūvētas lūkas komunikāciju apskatei un piekļuvei. Lai būtu iespējams konstatēt bojājuma vietu un novērst bojājumu, atbildētāja darbiniekiem bija nepieciešams demontēt sienas daļu, izgriežot tajā vairākus caurumus.

Prasītājs prasības pieteikumam pievienojis atbildētāja darbinieku sastādītajam aktam pievienotas fotofiksācijas, tajā skaitā, stāvvadam, kur redzams, ka stāvvada posms Objekta robežās ir sliktā tehniskā stāvoklī, sarūsējis.

[5.6] Tiesai ir pamats konstatēt, ka, ievērojot apstākli, ka dzīvokļa īpašnieks dzīvokļa robežās kopīpašumā esošās komunikācijas ir pilnīgi aizbūvējis, tām nav tikusi nodrošināta piekļuve. Ņemot vērā norādīto un fotofiksācijā redzamo inženierkomunikāciju stāvokli, tiesai ir pamats secināt, ka dzīvojamās mājas karstā ūdens ūdensvads ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī. Pierādījumi par pretējo nav iesniegti.

[5.7] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 2.punktā noteikts, ka obligāti veicama pārvaldīšanas darbība ir cita starpā pārvaldīšanas darba plānošana, organizēšana un pārraudzība.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka pārvaldniekam uzdotā pārvaldīšanas uzdevuma apjomu, tā izpildes noteikumus un kārtību nosaka pārvaldīšanas līgums. Veicot pārvaldīšanas uzdevumu, pārvaldnieka pienākums ir ievērot dzīvojamo māju pārvaldīšanu regulējošo un citu normatīvo aktu prasības, kā arī šā likuma 4.pantā noteiktos dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principus. Šī prasība attiecas uz jebkuru tiesību subjektu, kurš pilda pārvaldnieka pienākumus, un neatkarīgi no tā, vai pienākumi izriet no likuma vai no līguma.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu karstā ūdens cauruļvads ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašumā esošo inženiertehniskā komunikācija. Atbildētājs nav apstrīdējis, ka ūdens noplūde notikusi kopīpašumā esošā komunikācijas daļā no karstā ūdens cauruļvada. Nav nozīmes tam, ka ūdens cauruļvada bojājuma vieta bijusi dzīvoklī Nr./numurs/ aiz sienas (slēgtā šahtā), jo tas nemaina faktu, ka karstā ūdens cauruļvads ir kopīpašumā esoša komunikācija. Ūdens cauruļvadi vertikālā pozīcijā skar katru dzīvokļa īpašumu un tas nenozīmē, ka dzīvokļa īpašuma robežās par kopīpašumā esošo cauruļvadu būtu atbildīgs dzīvokļa īpašnieks.

[5.8] Tiesa nepiekrīt atbildētāja paskaidrojumos norādītajam, ka dzīvokļu īpašumos esošās koplietošanas komunikācijas tam nebūtu jāapseko.

Atbildētājs paskaidrojis, ka dzīvokļu īpašnieki nav devuši uzdevumu un noteikuši kārtību, kādā pārvaldniekam veikt kopīpašumā esošo, bet atsevišķos īpašumos esošo iebūvēto komunikāciju pārbaudi.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta piektajā daļā noteikts, ka Ministru kabinets izdod noteikumus par šā panta otrās daļas 1. punkta "a" un "d" apakšpunktā minētajām obligāti veicamajām dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbībām, kā arī par kārtību, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības. [..].

Šā panta otrās daļas 1. punkta "a" un "d" apakšpunktā noteikts, ka obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir šādas: 1) dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) (turpmāk — uzturēšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām: a) dzīvojamās mājas sanitārā apkope; d) dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

Ievērojot norādīto secinājums, ka pārvaldniekam noteiktais komunikāciju apsekošanas pienākums noteikts ar likumu.

Tiesa uzskata, ka, ja dzīvokļu īpašnieki īpašu komunikāciju apsekošanas kārtību nav noteikuši, tad komunikācijas apsekojamas 2010.gada 28.septembra noteikumos Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" norādītā kārtībā.

Tiesa konstatē, ka noteikumu Nr.907 3.[1] punkts redakcijā, kas ir spēkā no 21.12.2018., paredz, ka dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks pārvaldītājam nenodrošina iespēju veikt vizuālo apskati, minēto faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Dzīvokļu īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 7.punktā noteikts, ka dzīvokļa īpašnieka pienākums ir nodrošināt iespēju dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka pilnvarotiem speciālistiem veikt dzīvokļa īpašumā darbības, kas nepieciešamas ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistītu komunikāciju, būvkonstrukciju un citu elementu ierīkošanai un normālai funkcionēšanai, kā arī nodrošināt iespēju apsekot atsevišķo īpašumu.

Lietā nav pierādījumu, ka atbildētājs jebkad būtu pieprasījis dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem izlases kārtībā nodrošināt iespēju apsekot inženierkomunikācijas, kas atrodas dzīvokļu īpašumos.

Nav pieļaujama situācija, kurā dzīvojamās mājas pārvaldītājs uz līguma pamata vispār var nepievērsties inženierkomunikāciju, kas atrodas dzīvokļu īpašumos, pārbaudei, jo inženierkomunikācijas dzīvojamā mājā ir savstarpēji nedalāmas un saistītas, bieži brīvi pieejamas tikai mājas bēniņos vai pagrabā.

[5.9] Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas "d" apakšpunktu obligāti veicamās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības ir, citu starpā, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

[5.10] Noteikumu Nr.907 redakcijā, kas ir spēkā kopš 21.12.2018. 6.punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Noteikumu Nr.907 13.punktā noteikts, ka divas reizes gadā veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ūdensapgādes sistēmai.

Vizuālās pārbaudes mērķis ir savlaicīgi konstatēt un novērst inženierkomunikāciju bojājumu vai avāriju veicinošus faktorus.

[5.11] Strīdā par atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka pienākumiem un atbildību tiesas ieskatā ir būtisks jautājums par pārvaldnieka rūpību un to, vai pārvaldnieks darīja visu iespējamo, lai novērstu vai nepieļautu komunikāciju cauruļvadu bojājumu.

Tiesai ir pamats uzskatīt, ka atbildētāja veiktā karstā ūdens cauruļvada vizuālā apsekošana aprobežojusies tikai ar telpām, kurās ir brīva piekļuve cauruļvadiem, līdz ar ko atbildētājs nav pievērsies karstā ūdens sistēmai visā tās kopumā, arī dzīvokļos esošajiem ūdens sistēmas posmiem, kura bojājuma dēļ arī notika ūdens noplūde. Šādu situāciju nevar uzskatīt par saturīgu un pilnvērtīgu apsaimniekotāja pienākumu izpildi, lai novērstu apdraudējumu.

Ievērojot norādīto ir pamats secināt, ka atbildētājs nav veicis no likuma izrietošās pārvaldīšanas darbības. Nav nodrošinājis, ka kopīpašumā esošais karstā ūdens ūdensvads ir tādā tehniskajā stāvoklī, kas nerada kaitējuma rašanās draudus. Tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis bezdarbību, ir rīkojies nevērīgi, un minētā iemesla dēļ pieļāvis, ka no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas koplietošanā esošās komunikācijas noplūst ūdens. Tiesa uzskata, ka stāvvada bojājums nav noticis kādas nepārvaramas varas ietekmē, tas nav arī nejaušs..

Pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju sistēmas bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ir ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu *(sk. Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2019. gada 16. oktobra spriedumu lietā SKC-*

248/2019).

Tiesa uzskata, ka atbildētājam, kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam ir jārīkojas tā, lai maksimāli izpildītu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma mērķi – nodrošinātu dzīvojamo māju ekspluatāciju un uzturēšanu (fizisku saglabāšanu visā to ekspluatācijas laikā) atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Ievērojot lietā konstatētos apstākļus, tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis bezdarbību, kas savukārt radīja ūdens noplūdi no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas koplietošanā esošās komunikācijas.

[6] Zaudējumu apmēra telpu bojājumiem pamatošanai prasītāja pārstāvis iesniedzis tāmi.

Iepazīstoties ar tāmē ietvertajiem veicamajiem darbiem dzīvokļa vannas istabas iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai pēc ūdens noplūdes no stāvvada konstatējams, ka tāme sastādīta vannas istabas renovācijas darbiem sienas un griestu apdares atjaunošanai.

No lietas materiāliem pievienotajām fotogrāfijām apstiprinās, ka ūdensvada šahta bijusi pilnībā aizbūvēta.

Lietas materiālos iesniegtā atbildētāja darbinieku 29.03.2023. sastādītā akta Nr.DZ03-CIVM-2023/51 par bojājumiem dzīvoklī tiesa konstatē, ka 2023.gada 22.martā ticis apsekots Dzīvoklis /adrese/, kur konstatēti: santehniķu un namdaru radīti bojājumi vannas istabā, kas radušies veicot griestu un sienu atvērumus, lai nodrošinātu piekļuvi komunikāciju stāvvadiem. Karstā ūdens stāvvadam konstatēts bojājums, kas veicinājis mitruma noplūdi, iespējams mitruma notecējumu un piesātinājumu vannas istabas sienas otrā pusē (stāvvadu komunikāciju pusē). Aktā norādīts, ka iespējams ir izveidojušies citi neredzami defekti, ko nav iespējams vizuāli konstatēt.

No aktā norādītā secināms, ka dzīvokļa vannas istabas sienas un griestu apdare tika daļēji bojāta/nojaukta, lai varētu piekļūt koplietošanā esošai karstā ūdens komunikācijai.

No lietas materiāliem secināms, ka saistībā ar radušos bojājumu karstā ūdens stāvvadā dzīvoklī Nr./numurs/ aizbūvētā šahtā (aiz sienas) pastāvēja objektīva nepieciešamība mājas koplietošanas karstā ūdensvada remontdarbiem, bez kuru veikšanas nebūtu iespējams novērst ūdens noplūdi no karstā ūdens caurules šahtā.

Tiesa secina, ka dzīvokļa īpašnieks, veicot koplietošanas komunikāciju (cauruļvadu) pilnīgu aizbūvēšanu savā dzīvoklī, nav radījis pārvaldniekam iespēju apsekot komunikāciju, kā arī savlaicīgi novērst tās bojājumu.

Atlīdzības pieteikumā dzīvokļa īpašnieks tieši norādījis, ka sākotnēji aiz sienas dzirdēja intensīvu ūdens pilēšanu. Tiesai ir pamats atzīt, ka, ja komunikācija nebūtu pilnībā aizbūvēta, būtu atstāta tās apsekošanas lūka, durvis, vai kas tamlīdzīgs, dzīvokļa īpašnieks jau savlaicīgi dzirdētu/redzētu komunikācijas bojājumu un savlaicīgi par to informētu apsaimniekotāju.

Tiesa uzskata, ka visi tāmē norādītie renovācijas darbi ir tiešā saistībā un izriet no fakta, ka komunikācija bija aizbūvēta, un nesabojājot šahtas (sienas) apdari, komunikācijai nekādā mērā nebija iespējams piekļūt.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka prasītājs nav pierādījis cēloņsakarību starp atbildētāja bezdarbību un zaudējumu faktu.

Tiesas konstatētais apstāklis, ka atbildētājs nav veicis pārvaldīšanas darbības atbilstoši normatīvo aktu prasībām nav radījis zaudējumus apdrošinātajam objektam.

Ja atzītu par pamatotu prasītāja pārstāvja viedokli, ka atbildētājs, veicot nepieciešamus remonta darbus konkrētajos apstākļos, būtu nodarījis zaudējumus dzīvokļa īpašniekam, tad atbildētājs kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājs nevarētu veikt nekādus remonta darbus saistībā ar koplietošanas ūdens cauruļu remontu/nomaiņu, jo to nav iespējams izdarīt neskarot katru dzīvokļa īpašumu dzīvojamā mājā un nenojaucot/nebojājot sienas, kas dzīvokļu īpašumos izbūvētas, aizsedzot koplietošanas cauruļvadus.

Dzīvokļu īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 7.punktā noteikts, ka dzīvokļa īpašnieka pienākums ir nodrošināt iespēju dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka pilnvarotiem speciālistiem veikt dzīvokļa īpašumā darbības, kas nepieciešamas ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistītu komunikāciju, būvkonstrukciju un citu elementu ierīkošanai un normālai funkcionēšanai, kā arī nodrošināt iespēju apsekot atsevišķo īpašumu.

No norādītā izriet, ka koplietošanas komunikāciju cauruļvadu aizbūvēšana nav atļauta, līdz ar ko nav pamata atlīdzināt izmaksas par darbiem un materiāliem, kas pēc būtības no jauna aizbūvē komunikācijas, padarot tās nepieejamas un neapskatāmas.

Prasības pieteikumā norādītie argumenti nevar būt par pamatu, lai no atbildētāja prasītāja labā piedzītu zaudējumus, ko veido izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība.

Viens no Civilprocesa likuma pamatprincipiem ir dispozitivitātes princips, proti, puse pati izvēlas, vai vērsties tiesā, pati noteic sava prasījuma apmēru, pati izvēlas izmantojamos procesuālos līdzekļus, pierādījumus savu iebildumu pamatošanai un pretējās puses prasījumu atspēkošanai.

Prasītājam, ceļot tiesā prasību, jāapsver savā rīcībā esošie pierādījumi, kas iesniedzami tiesai, lai pamatotu prasību. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa pati par sevi nepierāda personas, kas tiek vainota zaudējumu nodarīšanā, prettiesisko rīcību un cēloņsakarību starp zaudējumiem un personas rīcību. Pie apstākļiem, kad atbildētājs prasību neatzīst, prasītājam ir pienākums pierādīt visu zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu pastāvēšanu, kas konkrētajā gadījumā nav izdarīts, līdz ar ko celtā prasība par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības piedziņu atzīstama par nepamatotu un noraidāma.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piedzenami no prasītāja valsts ienākumos.

No Tiesu informācijas sistēmas izriet, ka lietā nav radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42., 193., 195.,204.[1] pantu, 250.[25]., 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, vienkāršotas procedūras prasību pret AS "/nosaukums/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, **noraidīt.**

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kas noteikta 2024. gada 21. martā, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, Rīgā, Valērijas Seiles ielā 10, vai elektroniski rigas.pilseta@tiesas.lv, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums pieejams tiešsaistes sistēmā 2024.gada 21.martā.

Tiesnese Agnese Zemmere